

povstala před jeho vstupem do firmy. Ona výhrada při vyrovnávacím řízení, na kterou žalovaný poukazuje, že neručí za dluhy vzniklé před jeho vstupem do firmy, neměla podle posledního odstavce §u 1409 obč. zák. účinku a nebyla ani do potvrzení o vyrovnání soudem pojata. Na žalovaném bylo dle toho, by splatnou kvotu 20% pohledávky žalobcovy, když ani firmou ani druhým dlužníkem (rukojmím) zaplacená není, zapravil a, ježto tak neučinil, byl k tomu právem odsouzen.

Čís. 3369.

§ 1425 obč. zák. přiznává za uvedených tam podmínek dlužníku nejen právo, nýbrž ukládá mu i povinnost, složit dluh na soudě.

Povinnost dlužníka, složit dluh na soudě, nenastává, jde-li o dluh podmíněčný a podmínka dosud není splněna.

Přihlášena-li k vyrovnání pohledávka podmíněčně a dlužník k přihlášce mlčel, uznal ji jen podmíněčně. Povinnost, pohledávku takovou zajistiti, podmíněna jest návrhem věřitele.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1924, Rv I 1338/23.)

Žalobkyni příslušela proti firmě B. pohledávka, již zažalovala proti Janu B-ovi, ale z opatrnosti přihlásila ji též k vyrovnání o jmění Josefa B-a s výhradou svých práv proti Janu B-ovi. Když pak spor proti Janu B-ovi prosoudila, zaplatil jí Josef B. vyrovnací kvotu 50%. Tvrdíc, že se vyplacení stalo opožděně, a že obživla celá její pohledávka, domáhala se žalobkyně na Josefu B-ovi zaplacení druhých 50%. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d uvedl v d ů v o d e c h: Žalovaný splnil svou povinnost, zaplatiti žalobkyni vyrovnací kvotu, ihned, jakmile vyšel rozsudek prvního soudu, jímž byla žaloba proti Janu B-ovi zamítnuta. Nebyl proto v prodlení a nemůže ho stihnouti ztráta lhůt. Složení na soudě dle §u 1425 obč. zák. jest pouze právem dlužníka, nikoliv jeho povinností a to ani v řízení vyrovnacím. Kromě toho byla platební povinnost žalovaného podmíněna výsledkem sporu s Janem B-em.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nelze sice plně souhlasiti s vývody nižších stolic, nicméně i při správném právním nazírání dojde se k témuž výsledku. Není ovšem pravda, že § 1425 obč. zák. poskytuje dlužníku pouze právo, složit dluh na soudě, aniž by mu ukládal povinnost k tomu, neboť zcela zřetelně ustanovuje, že, chce-li se dlužník dluhu zbaviti, musí jej na soudě složit (slova »přísluší mu«), avšak to zde nerozhoduje. Neboť dlužno tu vychází z nesporného, pokud se týče zjištěného stavu věci, že žalobkyně zažalovala svou pohledávku proti Janu B-ovi a přihlásila ji k vyrovnávacímu řízení žalovaného Josefa B-a jen z opatrnosti s v ý -

slovnou výhradou svého právního stanoviska, že jí pohledávka ta přísluší proti Janu B-ovi. Když však přihláška takto zněla, nepotřeboval vyrovnací dlužník Josef B. pohledávku popírat, nechtěl-li ji popírat dále, než přihláška sama ji omezovala, neboť nárok přihlašovatelky nemohl jíti dále, než přihláška sama; přihláška však měla hledě ku zmíněné výhradě ten smysl, že žalobkyně přihlašuje svou pohledávku jen pro případ, že jí nepřísluší proti Janu B-ovi, o čemž mělo se rozhodnouti právě v uvedeném sporu, tedy pro případ, že žaloba její proti Janu B-ovi bude zamítnuta, žádáno tedy uspokojení pod odkládací výminkou této skutečnosti, takže bylo nutno vyčkati výsledek sporu, než se k zaplacení přikročiti mohlo. Jinými slovy byl tu případ §u 46 (2) vyr. ř. v tom způsobu, že pohledávka, přihlášená toliko podmíněčně, byla dlužníkem, když ku přihlášce úplně mlčel, uznána tak, jak byla přihlášená, tedy toliko podmíněčně, a to se rovná případu o němž § 46 (2) vyr. ř. právě mluví, že pohledávku přihlášenou bezpodmínečně dlužník kvalifikovaně popírá, t. j. uznává ji jen pod jistou výminkou a pro případ nesplnění podmínky ji popírá. Mohlo tu tedy jíti až do rozhodnutí onoho sporu o pouhé pojištění přihlášené pohledávky ve smyslu cit. § 46 (2) vyr. ř., neboť, kdežto § 133 (2) konk. ř. žádá při podmíněných pohledávkách složení na soudě, spokojuje se § 46 (2) vyr. ř. s pouhým pojištěním, a proto také, ježto věc zde zvláště a výslovně upravena jest, nebylo by možno sáhnouti k obdobě §u 133 konk. ř. (§ 63 vyr. ř.). Ale § 46 (2) vyr. ř. činí pojištění odvislým od návrhu věřitele, avšak žalobkyně návrhu takového neučinila, a také nijak neopírá nárok žalobní o dlužníkovu povinnost k pojištění, nýbrž o jeho domnělou povinnost složit dle §u 1425 obč. zák. na soudě, úkon to, který by v tomto případě ovšem úplně nahražoval pojištění, kdyby k němu vůbec povinnost byla. Má se tedy věc takto: složit dluh dlužník povinen nebyl, ježto šlo o pohledávku podmíněčně přihlášenou a podmínka ještě splněna nebyla, kdežto § 1425 obč. zák. předpokládá dluh, jenž již věřiteli vyplacen býti má (slova »věc, kterou má odevzdati«); pojistiti dluh však také povinen nebyl, protože § 46 (2) vyr. ř. předpokládá návrh na pojištění, jehož nebylo. Mohl tedy dlužník s placením čekati, až se podmínka splní. Ona se splnila, když žaloba věřitelky proti Janu B-ovi byla rozsudkem ze dne 29. prosince 1922, doručeným dne 17. ledna 1923 zamítnuta, a když zástupce žalobkyně, nevyčkav uplynutí odvolací lhůty, dopisem ze dne 26. ledna 1923 žalované straně oznámil, že odvolání nepodá, avšak tu také hned dlužník platil, zaslav věřitelce celou 50% kvotu, rozvrhnutou na tři splátky, t. j. 2906 Kč, jak nižší stolice beze všeho odporu zjistily, již dne 27. ledna 1923.

Čís. 3370.

Žalobě o nároky ze správy společného majetku neb obstarání cizí věci nemusí nutně předcházeti složení účtu.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1924, Rv I 1373/23.)